

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 189/2023-47

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **ERS Holding, spol. s r. o.**, Šamorínska 10, Bratislava, IČO 35 702 982, zastúpenej advokátom JUDr. Tomášom Balážikom, Šamorínska 10, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 209/2020-1009 zo 16. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 26. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia, konkrétne jeho prvým výrokom, ktorým bolo rozhodnuté o zamietnutí návrhu sťažovateľky na prerušenie odvolacieho konania. Navrhuje napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že krajský súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh sťažovateľky na prerušenie odvolacieho (výrok I napadnutého rozsudku), potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby sťažovateľky (výrok II napadnutého rozsudku), ktorou sa na žalovaných 1 a 2 domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu a určenia, že je vlastníčkou nehnuteľností bližšie špecifikovaných v napadnutom rozhodnutí. Súčasne rozhodol o trovách konania (výrok III napadnutého rozsudku).

3. Z obsahu spisového materiálu tie vyplýva, že sťažovateľka v priebehu odvolacieho konania navrhla jeho prerušenie s poukazom na § 162 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) z dôvodu, že 30. septembra 2020 podala trestné oznámenie, ktoré sa týka podozrení s prevodom nehnuteľností na žalovaného 1 a vyriešenie otázky v trestnom konaní je pre ďalšie civilné konanie závažnou otázkou. Krajský súd po preskúmaní predmetného návrhu dospel k záveru o jeho neopodstatnenosti, keďže nevzhliadol žiaden dôvod na prerušenie konania, ktorý by napĺňal dikciu uvedeného ustanovenia. Otázky riešené v trestnom konaní nie sú otázkami, od ktorých by záviselo rozhodnutie v prejednávanej veci. Preto návrh sťažovateľky na prerušenie odvolacieho konania zamietol (I. výrok napadnutého rozsudku).

4. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, pričom proti výroku I napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd zamietol jej návrh na prerušenie konania, nie je dovolanie prípustné, a preto proti tomuto výroku podala ústavnú sťažnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti rozsiahlo popisuje skutkový stav veci, obsah napadnutého rozhodnutia i právne závery všeobecného súdu. Poukazuje na to, že „v tej istej veci“ bolo začaté trestné konanie za obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona a za zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a) ods. 2 písm. b) Trestného zákona a dôkazy zisťované v trestnom konaní poukazujú na presný opak toho čo zistili všeobecné súdy v ich rozhodnutiach. Krajský súd nemal ignorovať prebiehajúce trestné konanie a zistenia z neho vyplývajúce (dôkazy a správanie sa žalovaných). Okrem toho považuje napadnutý rozsudok v jeho výroku I za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, pretože skutkový stav zistený odvolacím súdom je v rozpore so súdnym spisom. Krajský súd podľa názoru sťažovateľky nevysvetlil dôvody, pre ktoré nepovažoval otázky riešené v trestnom konaní za také, od ktorých nezávisí rozhodnutie v prejednávanej veci.

6. Porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 20 ods. 1 ústavy vidí sťažovateľka v tom, že krajský súd nepoužil dôkazy zo zákonne získaných dôkazov v trestnom konaní, ako aj v tom, že neprerušil odvolacie konanie z dôvodu začatia trestného konania. Ak súdy odmietli vykonať sťažovateľkou navrhované dôkazy a ani odvolací súd neprerušil odvolacie konanie, tak v uvedenom konaní došlo k porušeniu rovnosti strán sporu.

7. Podľa názoru sťažovateľky by mal súd vždy prerušiť konanie, ak ide o podozrenie zo spáchania trestných činov, inak by civilný súd prejudikoval už aj trestnú vec samu. Ak by sa v začatom trestnom konaní dokázala vina zo spáchania trestných činov konkrétnou osobou, muselo by dôjsť k obnove konania. Opätovné nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti by však bolo veľmi obťažné, ak by medzičasom došlo k jeho prevodu na tretie osoby, alebo by došlo k ich zničeniu. Tak by sa mohla sťažovateľka domáhať už iba náhrady škody od obvineného v trestnom konaní.

8. Tým, že výrok I napadnutého rozhodnutia je podľa sťažovateľky nezákonný, tak je pravdepodobné, že po riadnom vykonaní dokazovania by nemohli vzniknúť ani výroky II a III napadnutého rozsudku, a preto navrhuje zrušiť rozsudok krajského súdu v celom rozsahu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. V kontexte skutočnosti, podľa ktorej je predmetom preskúmania ústavnej udržateľnosti v tomto konaní výlučne výrok I rozsudku krajského súdu procesného charakteru, ústavný súd, pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, poukazuje predovšetkým na to, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08).

10. V tejto súvislosti ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dospieť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľky smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu procesnej povahy. Vo všeobecnosti však platí, že nedostatky rozhodnutia procesnej povahy nemožno spravidla samy osebe kvalifikovať ako také pochybenie všeobecného súdu, ktoré by svojou intenzitou zakladalo možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek výrazne sa takéto pochybenia môžu strany sporu dotknúť (sp. zn. III. ÚS 381/2016).

11. Ústavný súd zároveň pripomína, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, podľa ktorej všeobecný súd pozná právo (*iura novit curia*) a je v jeho právomoci vykladať a aplikovať zákony. Aj pri rozhodovaní o prerušení konania, o ktoré vo veci sťažovateľky ide, sa prejavujú atribúty nezávislého rozhodovania všeobecného súdu. V konkrétnych okolnostiach veci bolo v právomoci krajského súdu vykladať a aplikovať § 162 ods. 1 písm. a) CSP a prerušiť konanie iba za predpokladu, ak vyhodnotí, že rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Pokiaľ tento výklad nie je zo strany krajského súdu arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

12. V prejednávanej veci ústavný súd nezistil, že by výklad a závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia § 162 CSP, ktorá by bola popretím jeho podstaty či zmyslu. K tomuto záveru dospel ústavný súd aj s prihliadnutím na to, že aktuálne najvyšší súd rozhoduje o dovolaní podanom proti napadnutému rozsudku krajského súdu, pričom námietky sťažovateľky, ktorými spochybňuje správnosť rozhodnutia o neprerušení konania, smerujú v podstate do spôsobu a rozsahu vykonania dokazovania všeobecnými súdmi, teda k procesnému postupu všeobecného súdu, čo je nesporne otázka, ktorou sa bude zaoberať najvyšší súd v rámci posudzovania prípustnosti a dôvodnosti dovolania. V prípade úspechu sťažovateľky v dovolacom konaní nie je vylúčené ani opätovné rozhodnutie o sťažovateľkinom návrhu na prerušenie konania, a preto je už na prvý pohľad zjavné, že akýkoľvek zásah ústavného súdu v tomto štádiu konania by bol predčasný.

13. Ústavný súd pripomína, že nejde o porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv strany sporu a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010), čo v danej veci bolo zo strany krajského súdu v zásade splnené, hoci mohol dôvody zamietnutia návrhu na prerušenie konania viac rozvinúť (bod 23 napadnutého rozsudku).

14. O napadnutom výroku I rozsudku krajského súdu ani napriek jeho stručnému odôvodneniu ústavný súd nemôže prijať záver, že by dôvody tohto rozhodnutia neboli udržateľné, prípadne boli svojvoľné tak, aby to odôvodňovalo ich spojitosť s možným porušením práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na základe uvedeného preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

15. Porušenie základných práv podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 20 ods. 1 ústavy odôvodňovala sťažovateľka v podstate tým istým spôsobom, a preto námietky o ich porušení považoval ústavný súd iba za súčasť jej sťažnostnej argumentácie, ktorá sama osebe nezakladá dôvod ústavného prieskumu.

16. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 23. marca 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu